

Davis je vse natančno proračunila, koliko potrebuje delavska družina za hrano, koliko za obleko, vse malo s profesorsko pedanterijo. Naredili so potem hišico, kakršna je primerna za delavce in kakoršno si ameriški delavec lahko napravi s svojim zaslužkom, predno se oženi. V to hišico so nastavili neko delavsko rodbino s 6 osebami za čas razstave in jo z določenimi 500 dolarji hranili. Mož se je zavezal, da ves čas razstave ne bode porabil nič drugega denarja, nego tega, ki je odločen za ta poskus. Hodil je pa na delo in prihajal v to hišico domu jest in zvečer spat. Žena je opravljala domača opravila, ker je tako proračunjeno, da ženi ni potreba služiti.

Vsak mesec so osebe tehtali, da so se prepričali o vspehu tega poskusa. Govori se, da se je poskus dobro obnesel. Po našem mnenju pa vendar vsa stvar nima pravega pomena. Po taki najeti rodbini na razstavi se ne morejo še faktične razmere delavcev presojati. Ni se pri tem poskusu oziralo na bolezni, katerih se nobena rodbina ne izogne, pa tudi ne na to, da pridejo časi, ko ni dela. Še mnogo drugih okoliščin je v življenju, ki se ne dajo predstaviti na kakem takem poskusu.

Razstava v Čikagu se je tudi s tem odlikovala, da je imela veliko igračo. Tukaj je bilo napravljeno 250 čevljev visoko kolo. Na tem kolesu je ob obodu viselo 36 vagonov, v katerih je bilo za 4400 ljudi prostora. To kolo je seveda gonil parni stroj. Ljudje, ki so se hoteli zabavati, so se useli v vagone, in kolo se je sukalo in jih je vzdigovalo in doli izpuščalo.

Amerikanci so sprva mislili, da bi zgradili še večji stolp nego Eifflov. To bi se bilo seveda dalo, ali to bi ne bilo drugega kakor posnemanje Francozov. Da bode kaj posebnega, je inženir Washington Gale Ferris se izmislil, da napravi omenjeno kolo. Osnovala se je bila posebna delniška družba, s 600.000 dolarjev kapitala, ki je uresničila to idejo. Ta kolo se je delal 6 mesecev. Sprva vozili so za poskušnjo zastoj razne delavce in časnikarje. Kolo z ljudmi, ki so se vozili, je tehtalo 1200 ton. To visoko kolo se je videlo od daleč in je imelo mnogo občudovalcev, gotovo ni nič manj, kakor Eifflov stolp.

### Obrtnijske raznoterosti.

**Železni lot**, kateremu ne škoduje niti vročina niti voda, se naredi iz 10 delov fino presejane ilovice, 5 delov fino presejanih železnih opilkov, 2 delov navadnega jesiha in 3 delov vode.

**Dobro sredstvo proti lesnemu črvu** je kreozotno olje iz osfaltnih tovarn. Z njim se namaže les in črv izgine. Neka Angleška komisija je pa priporočila, da se naj opravo, katere se je lotil lesni črv, postavi v dobro zaprti prostor in vanj postavi čašico bencina. Bencinova para pokonča črve. Ko je bencin izhlapil, se dolije nov, tako dolgo, da se najdejo mrtvi črvi v sobi.

**Rusko sredstvo** proti molom v kužovini. Vzemi močnega špirita in deni vanj nekaj kafre in zmlete lupine španjskega popra in vse deni nekaj dni na peč ali pa na solnce, dokler se kafra ne razstopi. Na to se ta tekočina precedi. Če kožuhovina s to tekočino enakomerno poskropiš in zaviješ v platno, se je ne lotijo molji.

## Kmetijstvo.

### Škodljivci sadnega drevja.

(Dalje.)

**Črna češnjeva listna osa.** (*Eriocampo odumrata.*) Ličinka tega mrčesa nahaja se navadno od Kresa do sv. Mihela na listji češenj, češpelj in breskev, včasih pa tudi na hruškah. Svetle, majhne, črne polžaste ličinke zgrizejo listje in s tem napravijo veliko škodo. Ko jeseni začenja listje rumeneti, zlezejo ličinke z dreves v zemljo, kjer se premene v bube.

Kot pripomoček proti temu mrčesu priporočajo globoko razkopavanje pomladi okrog drevesa, da mrčes ne more izleteti, in pa uničenje ličink na drevju. Dobro je pa tudi potresanje z žveplom ali pa s prašenim apnom.

**Češnjeva muha.** (*Spilographa cerasi.*) V juniji in juliji nastopijo te muhe v večjem številu. Ličinke namreč prezimijo v zemlji, kjer se premeni v majhno bubo in se žuželka razvije v maji. V juniji polaga ta muha svoje jajčica v češnje, ki se potem izpridijo, ko se izležejo ličinke. Najbolje sredstvo proti temu mrčesu je, če se tla okrog drevesa razkopujejo pomladi, predno žuželke izlete.

Češplja ima mej žuželkami zlasti tri sovražnike, češpljevega zavrtača (*Rhynchites cupreus*), češpljevega zavijača (*Tortrix funebrana*) in pa češpljevo oso (*Thenthredo fulvicornis*). Ličinka prvega teh mrčesov živi še od nezrelega češpljevega mesa, druga od zrelega, in tretja pa od nezrelih jadr. Prva žuželka je rilčkar bakrene barve, ki se pokaže v maji ali juliji na drevesih. Škodo napravlja s tem, da obgrize mlado brstje in mladike, ter leže jajčica v nezrelo sadje, ki potem kmalu pade na tla. Ličinka še potem kaci pet tednov živi od velega sada, potem pa zleze v zemljo, kjer se premeni v bubo in jeseni ali pa pomladi se pa razvije hrošec. Hrošči, ki se jeseni razvijo, prezimijo na drevesu kje v kaki lubovi razpoki. Tega škodljivca najbolje preganjaš, ako pobereš in uničiš vse zelo sadje, ki je palo na tla in je pokončal in lub drevesa jeseni osnažiš, da ogrebeš hrošče, ki so na drevesu hoteli prezimiti.

Drugi mrčes se okoli ličink nahaja v zrelih češpljah, pa tudi v breskvah in takemu sadju pravimo, da je črvido. Tudi proti temu mrčesu borimo se najbolje s tem, da nabiramo poškodovano sadje, predno so izlezele ličinke in ga uničujemo.

Tretja žuželka leže svoje jajčica že v cvetje in izlegle ličinke se potem žive od koščinega jedra. Vsled tega se tak sad ne razvije, temveč kmalu pade na tla. Iz sadu, ki je pal na tla izleze ličinka, ki zleze v zemljo, kjer se zaprede in prezimi, spomladi se pa žuželka dalje razvije in izleti. Tudi proti temu škodljivcu je najbolje sredstvo, ako se nezrelo sadje nabira in uničuje. Lahko se daje prašičem. Nikakor pa ni priporočati tacega sadja metati na kompostni kup, ker s tem bi le prav pospešili pomnoževanje tega mrčesa, ker ličinke bi lahko prišle v